

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Christus per humanitatem à Deipara acceptam dæmonem vicit, n. 5

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

402
Mulier quam dedisti mihi fornicam, dedit mihi de ligno, &c. & in hebraica lectione additur, ipsa dedit, & scribitur illis literis He, Vau, & Aleh. Similiter Exod. 3. *Educam de terra*, pronomen, illa, tribus iisdem literis effertur. Quoniam vero puncta à recentioribus Judæis sunt inuenta, ideo potuit antiquitus utroque modo verti, & hinc orta est translationum varietas: verum illa est præferenda, quam confirmat editio vulgaris; quæ ut diximus, habet ipsa conteret. Neque obstat verbum illud conteret, hebraicè esse masculini generis, & ideo referri ad semen, quod in hebræo est masculini generis, non autem ad mulierem, quæ est femini generis; nam in sacris literis tolent interdum, teste Bellarmino loco citato, pronomina, & verba masculini generis conjugi nominibus femininis, & affert locum Ruth. 1. vers. 8. & Esther 22 vers. 5. quæ quavis in textu hebraico recognoscere poterit.

Ad majorem tamen hujus loci explanationem addam, & illud Augustini libr. 2. de doct. Christiana. cap. 12. quod etiam insinuat libr. 18. de Ciuit. Dei cap. 44. diuersas Interpretum translationes interdum sibi non aduersari; sed, ut ipse ait, sibi ipvicem attestari, & se mutuo exponere: atque in re propofita, quamuis, ut diximus, legendum sit, ipsa conteret caput tuum: verè enim per Deiparam noxium hujus serpentis caput est constractum: quod in Judith, quæ Holofernis caput præcidit, & in sexcentis figuris, atque typis, ut cap. 24. fufius ostendimus, in sacris literis adumbratum videmus; tamen siue legatur ipsa, siue ipse, quod ad rem significatam attinet, in idem recidunt; cum certum sit ipsam quicquid in hac serpenti capitis contritione præstitit, id totum filij sui virtute, qui est ejus semen confecisse. Rursus id, quod Christus, propria quamuis virtute ejusdem serpentis caput conterendo effecit; Matri rectè tribui posse: tum quia arbori ascribitur quod ab ejus fructu in valetudine recuperanda præstatum; tum etiam, quia Christus, ut semen est hujus mulieris, serpentem hunc adeo efferatam domuit, atque ad nihilum ejus vires redegit, hoc est per corpus suum sacratissimum à Virgine acceptum, & Deo Patri in cruce oblatum, ut mox dicemus.

Naturalis 4. Illud denique minime est reticendum, inter mulierem quamcumque, & serpentis naturalem quandam esse antipathiam, qua in se

illud est mirabile apud Rupertum libr. 3. de Trinit. cap. 20. sibi ut ait fida relatione comperitum. *Quod si nuda*, inquit, mulieris planta viuacissimum caput serpentis, ut leuiter presserit, statim totum cum capite corpus interiit: e contrario illo si vel extrema planta dentulum infixerit, occidit: adeo graues inter utramque naturam inimicitia posita sunt, hæc Rupertus. Nimirum inquit Bernardus sermone Signum magnum, ipsa Virgo est quondam à Deo promissa mulier serpentis antiqui caput virtutis pedes constrictura, cujus plantæ calcaneo in multis versutis insidiatus est, sed sine causa, sola enim contriuit uniuersam hæreticam prauitatem. hæc Bernardus. Verum non tantum ratione hæretum, quas sola, ut canit Ecclesia, in uniuerso mundo interemis, & nos cap. 29. ostendimus: sed etiam uniuersaliter caput serpentis eam contrituram prædixit ipse Dominus Genes. 3. quod B. Virgo multipliciter præstitit. Primò per semen suum Christum, quem de suis castis viscibus protulit. Secundo in se ipsa contriuit, cum omnem serpentis impetum à se penitus excluderit, ac fregerit. Tertio etiam in alijs, præsertim sibi peculiariter devotis, multis modis tortuosi serpentis caput conterit, vires impetusque retundit, atque comprimit: de his singulatim nunc dicendum.

CHRISTUS PER HUMANITATEM à Deipara acceptam damnem vici.

ACcipimus quidem Virgo Deipara venienti serpentis caput contriuit gignendo Christum benedictum fructum ventris sui, per quem tartareus draconis vires ad nihilum sunt redactæ, & per quem ablata est maledictio, invidia diaboli in orbem terrarum inuecta, quod pulchre S. Leo ser. 2. de Nat. docuit: Deus, inquit, omnipotens, & elemens statum, ut nos diabólica malignitas veneno sua mortificauit inuita, prædestinata renouandis mortalibus sua pietatis remedia inter ipsa mundi primordia præsignauit, denuncians serpenti futurum semen mulieris, quod noxij capitis elationem sua virtute conteret; Christum scilicet in carne venturum, qui natus ex Virgine violatorum humana propaginis incorrupta natiuitate damnaret. ita S. Leo: Ipse enim Christus pacificans per sanguinem crucis ejus, suo qua in terris siue qua in caelis sunt, mortem quidem nostram moriendo destruxit, infernum spoliavit, cum vincos suos juxta Zachariæ vaticinium, eduxit de lacu, in quo non erat aqua;

Coloss. 2.

non erat aqua; chyrographum decreuit, quod erat contrarium nobis. cruci illud affigendo deluit peccata nostra, perituli in corpore suo super lignum, ut peccata mortui, iustitia uiuamus; mundum uicem, atque ad Patris cognitionem, & obedientiam adduxit, Satanam principem huius mundi eiecit foras, & apud inferos relinquit. sicq; draconis caput per Christum Virginis filium plane est contritum,

Qua agen

da. Verum ut plenius intelligatur qua ratione Virgo sanctissima ad hanc serpenti capitis contritionem per Christum effectam concurrat, cum sit precipuum, quod in praesenti demonstrandum suscepit; illud ostendendum erit, quid ad hoc efficiendum Virgo attulerit; & deinde quomodo Christus per id quod accepit ad Virgine hoc ipsum praestiterit. Quae sane res licet inter fideles satis sit explorata, ut tamen a suis initijs ducta plenius eluceat; supponimus Christum Dei filium i. Ioan. 1. In hoc apparuisse, ut dissolueret opera diaboli, ideoque corpus ex Virgine suscepisse, ut peccata nostra in corpore suo super lignum perferret, & in eadem ara terrois semetipsum per Spiritum sanctum Deo patri offerens, nos ei recondidit, de potestate tenebrarum emerit, sicque de Satana triumpharet, ut qui in ligno vincebat, in ligno quoque vinceretur; & veluti alter fortissimus Samson propria morte de suis hostibus gloriosissime uictus, eos omnino perderet. Quare S. Leo serm. 8. de Pass. O ineffabilis, inquit, gloria passionis, in quo & tribunal Domini. & iudicium mundi. & potestas est Crucifixi: quare arma quibus in hoc spirituali bello contra demonem dimicauit, fuit corpus iuu sanctissimum, cuius liuore sanati sumus: Cum enim potuisset nos sola uoluntate a demonis tyrannide eripere: Subuenire tamen moriendo hominibus uoluit, ut uerbis utat Gregorij lib. 20. moral. cap. 26. Quia nos uidelicet minus amasset, nisi & uulnera nostra susciperet: nec uim nobis sua dilectionis ostenderet, nisi hoc quod a nobis tolleret, ad tempus ipse sustineret. Passibilis quippe, mortalisq; nos reperit, & qui nos existeret secum ex nihilo, reuocare uidelicet etiam sine sua morte potuit a passione. & S. Leo ser. 14. de Pass. Filius Dei ex omnipotentia, qua aequalis est Patri, poterat solo uerbo hominem reparare, sed operibus Dei congruebat, ut hostilis aduersitas de eo uinceretur, de quo uicerat. Placuit enim Deo, inquit August. lib. 13. de Trin. cap. 13. ut propter seruendum hominem de diaboli potestate, non po-

tentia diabolus, sed iustitia uinceretur, & cap. 4. Hanc iustitiam, qua uictus est diabolus, dicit fuisse in effusione innocentissimi sanguinis Christi in cruce, de quo S. Thom. 3. par. q. 46. art. 6. ubi plures assignat congruentias, propter quas Christus sua passione redimere nos uoluit. & ideo necesse erat, ut corpus haberet, quod immolaretur pro nobis: id quod Ecclesia in festo Ascensionis eleganter sic canit.

Tremunt uidentes Angeli.
Versa uice mortalium;
Culpat caro, purgat CARO;
Regnat Deus Dei caro.

Et S. Leo serm. 1. de Nati. idem testatur his uerbis: Omnipotens Dominus cum sanctissimo hoste, non in sua maiestate, sed in nostra congruedur humilitate, obiciens ei eandem formam, eandemque naturam mortalitatis nostra participem, sed peccati totius experiem; ut inuentor mortis diabolus per ipsum, quam uicerat, uinceretur. Idem serm. 1. de Pass. agens de eadem: Totum, inquit, illud sacramentum, quod simul & humanitas consummauit, & Deitas, dispensatio fuit misericordiae, & adu pietatis, talibus enim uinculis tenebamur ascripti, ut nisi per hanc opem possent absolui, & clarius ser. 8. de pass. Cum mortis, inquit, aculeum recipere non posset natura Deitatis, suscepit tamen nascendo ex nobis, quod posset offerre pro nobis. Idem epist. 13. ad Pulcheriam Augustam de Christo: Nisi, inquit, nouus homo factus in similitudinem carnis peccati nostram susciperet uelutatem, & consubstantialis Patri, consubstantialis esse dignaretur & matri, Naturamq; sibi nostram solus a peccato liber uinceret, sub iugo diaboli generaliter teneretur humana captiuitas haec S. Leo.

7. Ambros. lib. de fid. resu. Quoniam, inquit, Dei non poterat mori sapientia, resurgere autem non poterat, quod mortuum non erat, assumitur caro, qua mori posset, ut dum moritur quod solus, quod mortuum fuerat hoc resurgeret. & August. ser. 176. de temp. ex hoc duas in Christo naturas, diuinam scilicet, & humanam colligit: Mortem enim, inquit, nec solus Deus sentire, nec solus homo superare potuisset: & infra: Si nihil de nostro suscepit, nihil nobis praestitit; promde charissimi si non in nostra carne diabolus triumphauit, se exercuit, non nobis uicit: si non est in nostro corpore resurrexit, conditioni nostra resurgendo nihil contulit: si non in nostra carne paragi medicinam, sola ergo ex homine nascendo elegit inuriam: de nostro est, quod apprehendit, de sue est quod

Christus corpus asumpsit ex Virgine, in quo demonem uicit S. Thom. Offic. Eccl.

Leo.

Ambros.

Augustin.

Ioan. 1.

Petr. 2.

Iudic. 16.

Leo.

Isa. 53.

Gregor.

Leo.

Augustin.

quod donavit : meum testor esse quod cecidit, ut meum sit quod resurrexit : meum est quod jacuit intra tumulum, ut meum sit quod ascendit in caelum. haec ille Idem Aug. l. 4. de Trin. c. 14. loquens de excell. sacrif. Christi in cruce peracto: **Q**uid tam mirandum, inquit, quod offerretur pro mundanis vitijs, mortalium, quam sine ulla contagione carnalis concupiscentia caro nata in utero, & ex utero virginali? **Q**uid tam grate offerri, & suscipi posset, quam caro sacrificij nostri, corpus effectum sacerdotis nostri, & lib. 23. de Trin. c. 14. Ideo, inquit, Christum esse opus erat & hominem & Deum, nisi enim homo esset non poterat occidi: nisi Deus esset non crederetur noluisse quod potuit, sed non potuisse quod voluit: nunc vero humana pro nobis passus est, quia homo erat, sed si voluisset etiam hoc non pati, potuisset, quia & Deus erat & c. 18. Haec, inquit, tanta Dei dona, & si qua alia sunt, nisi Verbum caro fieret, nulla essent. sic Augustinus.

Nota ex Augustino

S. Bernar.

S. Bern. ser. 75. in Cant. agens de sponsa, quae in lectulo suo quaerit Christum, lectulum interpretatur tumulum, praesepium ipsum uterum Virginis. Merito, inquit, sponsa ponens lectulum dicit suum, quia omne quod infirmum est Dei, non de proprio inesse illi manifestum est se ad nostrum. Ex nobis assumpti: quae pro nobis sustinuit, Nasci, lactari, mori, sepeliri: Mea est mortalitas nati, mea infirmitas parvuli, mea exspiratio cruci fixi, mea sepulchri dormitio haec Bern. S. Thom. 3. p. q. 44. art. 3. ad 2. agens quomodo Christus etiam in miraculis patrandis humanitate utebatur: Christus Dominus, inquit, venerat salutare mundum non solum virtute divina, sed per mysterium incarnationis ipsius: & ideo frequenter in sanitate infirmorum non solum potestate divina utebatur curando per modum Imperij, sed etiam aliquid ad humanitatem ipsius pertinens apponebat: unde super illud Luc. 4. singulis manus imponens curabat omnes, dicit Cyrillus, quamvis ut Deus potuisset omnes verbo pelleri morbos: tangit tamen omnes, ostendens propriam carnem efficacem ad praestanda remedia. & super illud Marc. 8. expuens in oculos ejus, impositis manibus, &c. dicit Chrysostomus Spuit quidem, & manus imponit ceco, volens ostendere quod Verbum divinum operationi adjunctum miracula perficit: manus enim operationis est ostensiva, sicutum sermonis ex ore prolatis & super illud Ioan. 9. Feci lutum ex spuo, & linit super oculos caeci dicit Augustinus de salutis sua lutum fecit, quia Verbum caro factum est. huculque S. Thomas ibi.

S. Thom. Christus humani eate utebatur in miraculis, & quare,

Luc. 4. Cyrillus,

Marc. 8. Chrysof. Hom. 3. in Marc.

Ioan. 9. Aug. in tract. 24. in Ioan.

8 Quamvis autem filius Dei carnem humanam ex quacunqua materia, non ex materno utero assumere potuerit; maluit tamen ex muliere virgine ilibata illam accipere; ut accipit, pulchre expendit Augustinus epist. 3. & lib. 13. Augustinus de Trin. cap. 18. cuius verba cap. 14. recitavi. & S. Thomas 3. part. q. 1. art. 4. cuius rei inter S. Thom. alias congruentias, & illa à Theologis assignatur, ut Christus carnem suam ex Virgine sustantiam ab Adam, (qui fraude daemone ceciderat) deriuata in ea daemone vinceret, Sicut medicina vulnere magis est accommodata, & satisfactio quadam ratione magis propria exhibetur in ea natura, per quam Deus fuerat offensus, quod Apostolus animadvertit Hebr. 2. cum dixit: Qui enim sanctificatur ex uno omni, de quo S. Leo ser. 2. de Nativ. Non iuste, inquit, diabolus amitteret originale deditque generis seruitutem nisi de eo quod subegerat vinceretur, quod ut fieret sine virili semine editus est Christus esse Virgine. Idem serm. 3. de Nat. Offerenda erat pro reconciliandis hostia, quae esset nostri generis sociata, & nostra concinnationis aliena. Idem eitam egregie docet S. Thomas 3. part. q. 4. artic. 6. Quare Augustinus lib. 1. de doct. Chr. c. 14. agens de sapientia Dei in curatione hominis, quae & contraria morbo, & similia adhibuit, inter alia, haec etiam ponit: Corruptio, inquit, animo foemina, ingressus est morbus: integro corpore foemina processit salus, & mox: Per foeminam deceptus homo: Christus per foeminam natus homo homines mortali morte mortuos liberauit sic August. Ideo B. Virgo, quae ex purissimis suis sanguinibus Christum concepit, eum carnae, per quam daemone vicit, vestiens, eidem quoque arma, in quibus daemone vinceret verè suppeditasse dicitur, ut propterea Cant. 4. dicatur sanctae Ecclesiae de collo eius, quod est B. Virgo, sicuti Turris David collum tuum, qua aedificata est cum propugnaculis (hoc enim spectat ad munitionem huius turris inexpugnabilis) sed praeterea subiungit: Mille clypei pendens ex ea omnis armatura fortium, inde enim carnem Christum suscepit, quae fuerunt arma, quibus est vsus fortior ipse Christus ad fortem armatum daemone in expugnandum. Et in die Incarnationis, quando Deus humanitate ab ea indutus est, iuxta illud Phil. 2. In similitudinem hominum factus, & habitu inuentus ut homo, tunc à Regio Propheta verè in spiritu canitur illud psal. 92

Cant. 4. B. Virgo turris David collum tuum, qua aedificata est cum propugnaculis, inde enim carnem Christum suscepit.

psal. 92. Dominus regnavit decorem induit est, induit est Dominus fortitudinem, & præcinxit se virtute, nimirum indatus est humanitatem decoram, & speciosam, ac simul fortissimam, & potentissimam, & præcinctus est ad hostes scilicet de bellandos, & sicut qui gladium, vel arma ad alterius cædem alteri porrigit, eiusdem necis particeps dicitur: & sicut Eva polum Adamo porrigendo ad humani generis peccatiem est cooperata, ita & Virgini, quæ arma Christo dedit, a scribi etiam suo modo potest differunt, omittunt, illud in præfentia animaduertendum est, quod cap. 17. adnotauimus, Euam ex costa dormientis Adæ absque eius consensu formatam. At in Incarnatione non factum est ex Virgine, sed dante, & consentiente ipsa, carnem suscipere voluit; ideoque per Gabrielem Archangelum eius assensum effugit, quo præfentio, Verbum statim caro factum est ex purissimis eius sanguinibus, ita ut Virgo sanctissima vera sit Dei mater. Hinc SS. Patres, Augustinus, Bernardus, quos loco cit. atruli pie contemplantur, totum mundum quasi ad Virginis genua prouolurum, eam ad assentiendum Angelo nuncianti suppliciter orare: quare Deipara sciens, & volens, arma ad triumphandum de dæmone Christo suppeditauit. Hinc est, quod Methodius orat. in hypap. Virginem sic affatur: Tu potentem illum corpora tanquam decentis Panoplia (hoc est omni genere armorum) induisti, per quam ipse facile à me caperetur, & corneretur, per quam etiam ignita omnia maligni tela extinguuntur, hæc Methodius, & Irenæus libro 3. cap. 33. de hoc consensu: Maria Virgo, inquit, obediens & fida, & uniuerso generi humano facta est causa salutis; & mox: Eub inobediens in nodis solutio nem accepit per obedientiam Mariæ.

9 Et sanè Apostolus Hebr. 9. Nostram à Sathanæ captiuitate redemptionem per Christi corpus Spiritus sancti opera ex purissimis Deiparæ sanguinibus formatum, eleganter explicat comparatione tabernaculi sacerdotum veteris legis; ubi enim differuisset de muneribus, & hostijs Mosaicæ legis, quæ non poterant iuxta conscientiam perfectum facere seruientem, solummodo in cibis, & potibus, & varijs

baptismatibus, & iustitijs carnis vsque ad tempus correctionis impostis, subiicit: Christus autem assistens Pontifex futurorum bonorum per amplius, & perfectius tabernaculum non manu factum, id est non huius creationis, neque per sanguinem hircorum, aut vitulorum, sed per proprium sanguinem introiuit semel in sancta, æterna redemptione inuenta. Hoc enim tabernaculum non manufactum ex Theodoreto, Primas. & Haymone est Christi humanitas, seu ex Chrysof. Theophylact. Occumen. & S. Thom. in illum locum, est Christi corpus, quod pro nobis in cruce oblatum, ex Virgine sine virili opera, Spiritus sancti virtute fuit desumptum. Propterea enim Christus Dan. 2. vocatur lapis absissus de monte sine manibus: dicitur autem Tabernaculum amplius, & perfectius, quia Colof. 1. In ipso habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter; & quia fuit plenus gratia, & veritatis Ioan. 1. Hinc est, quod S. Brigitta lib. 3. reuel. cap. 29. cum Virginem sanctissimam templo Salomonis per singulas partes comparasset, refert Deiparam in hunc modum respondisse: Ego sum mater sacerdotis summi, & in templo corporis mei induit se vestibus sacerdotis libus sibi ritualiter, in quibus obtulit sacrificium pro mundo. hæc ibi. Nimirum ibi carne indutus, in qua, & quam obtulit; idem enim Sacerdos fuit, & victima. quod pulchre Athanasius serm. 3. contra Arianos: Verbum, inquit, ut Aaron vestem talarem, ita carnem à terra sumpsit, Mariamq; vice rudis illaborata terræ (niludens ad virginitatem Deiparæ) Matrem sui corporis habuit, ut iam habens quod offerret, ipse Pontifex se ipsum Patri in victimam daret. sic Athanasius Andreas Cretensis ser. de dorm. Ipse, inquit, magnus Pontifex Iesus, qui cælos assumpta carne peruasit, qua habebat animam ratione præditam, & intelligentem tanquam in templo Virginis sanctuario nos adiens fuffit, & sacrificat, & sacrificatur. & offerens oblationes offertur, & pro nobis se ipsum sanctificans, sanctificat eos qui ipsum sanctificant. hæc Andr. & Hieronym. lib. 1. in epist. ad Ephes. c. 1. docet Christum esse gloriam Patris, quæ Psalm. 66. Exurge gloria mea: Qua gloria, inquit, suo fulgore muniam illum nans, Templum sibi de Virginali viro fabricata est; cuius temple pater gloria efficitur Deus. sic Hieron. Christus ergo in templo carnis suæ de Virgine fabricato nostra peccata expians dæmonem profligauit. Ideo Deipara à Leone

Qq termo.

Theodore.

Primas.

Haymon.

Chrysof.

Theophyl.

Occumen.

S. Thom.

Dan. 2.

Colof. 1.

Ioan. 1.

reuel. cap. 29.

Athanas.

serm. 3.

And. Cret.

de dorm.

Ipse,

magnus

Pontifex

Iesus,

qui cælos

assumpta

carne per

uasit,

qua habebat

animam

ratione præ

ditam,

& intelligentem

tanquam in

templo Vir

ginis sanctu

ario nos ad

iens fuffit,

& sacrificat,

& sacrificatur.

& offerens

oblationes

offertur,

& pro nobis

se ipsum

sanctificans,

sanctificat

eos qui ipsum

sanctificant.

hæc Andr.

& Hieronym.

lib. 1. in

epist. ad

Ephes. c. 1.

docet

Christum

esse

gloriam

Patris,

quæ Psalm.

66. Exurge

gloria mea:

Qua gloria,

inquit,

suo fulgore

muniam illum

nans,

Templum

sibi de Vir

Virgo dicitur saluifera.

sermo de passione Domini dicitur Virgo SALVIFERA, ait enim saluiferae Virginis partum non tantum nouissemis profuisse temporibus, sed in praeteritas etiam se referre aetates: quia enim Verbum corpus de ea suscepit, ipsa hac ratione cooperata est ad nostram salutem.

Elogia Sanctorum de Virgine quod ad nostram salutem sit cooperata. Bernardus. Cyrillus.

Hinc elogia illa de Virgine praecelatissima à SS. Patribus pronunciantur. Bernardus serm. 2. Pent. Merito in te respiciunt oculi totius creaturae, quia in te, & per te, & de te benigna manus omnipotentis quicquid creauerat recreauit. & serm. 4. de Assumpt. Per te, inquit, caelum repletum, infernus euacuatus est, insaurata ruina caelestis Ierusalem, expectantibus miseris uita per data data. haec Bernardus. Cyrillus hom. 6. in Nettorium cum Virgine loquens: Per te, inquit, Trinitas sanctificatur, per te crux pretiosa celebratur, & adoratur in toto orbe terrarum: per te exultat caelum, latantur Angeli, & Archangeli, fugantur daemones, & homo ipse ad caelum reuocatur. & post alia in hanc sententiam, Per te unigenitus Dei filius uera lux effulsit, sedentibus in tenebris & umbra mortis. ita Cyrillus.

Pet. Chrysologus.

10. Petrus Chrysologus serm. 142. super illud, Inuenisti gratiam apud Deum, Haec, inquit, cum dicit, & ipse Angelus miratur, aut feminam tantam, aut omnes homines uitam meruisse per feminam. & serm. 143 super illud, Haec, inquit, est gratia, qua dedit caelis gloriam, terris Deum, fidem gentibus, finem uicij, uita ordinem, moribus disciplinam, Hanc gratiam detulit Angelus, accepit Virgo, salutem seculis redditura. idem serm. 146. Vna, inquit, puella sic Deum in sui pettoris capiti, recipit, oblectat hospicio, ut pacem terris, caeli gloriam, salutem perditis, uitam mortuis, terrentis cum caelestibus parentelam, ipsius Dei cum carne commercium, pro ipsa domus exigat pensione ero ipse uterq; mercede conquirat & impleat illud propheticum, Ecce haereditas Domini filii merces fructus uentris. idem Chrysologus serm. 146. Et ut semper, inquit, MARIA humana praevia sit salutis populum, quem unda generatrix misit in lucem, ipsa iure praecessit in Cantico Mariae, inquit, soror Aaron, sumens tympanum in manu sua dixit: Cantemus Domino gloriose enim honorificatus est.

Luc. 2.

est gratia, qua dedit caelis gloriam, terris Deum, fidem gentibus, finem uicij, uita ordinem, moribus disciplinam, Hanc gratiam detulit Angelus, accepit Virgo, salutem seculis redditura. idem serm. 146. Vna, inquit, puella sic Deum in sui pettoris capiti, recipit, oblectat hospicio, ut pacem terris, caeli gloriam, salutem perditis, uitam mortuis, terrentis cum caelestibus parentelam, ipsius Dei cum carne commercium, pro ipsa domus exigat pensione ero ipse uterq; mercede conquirat & impleat illud propheticum, Ecce haereditas Domini filii merces fructus uentris. idem Chrysologus serm. 146. Et ut semper, inquit, MARIA humana praevia sit salutis populum, quem unda generatrix misit in lucem, ipsa iure praecessit in Cantico Mariae, inquit, soror Aaron, sumens tympanum in manu sua dixit: Cantemus Domino gloriose enim honorificatus est.

Psalm. 26.

est gratia, qua dedit caelis gloriam, terris Deum, fidem gentibus, finem uicij, uita ordinem, moribus disciplinam, Hanc gratiam detulit Angelus, accepit Virgo, salutem seculis redditura. idem serm. 146. Vna, inquit, puella sic Deum in sui pettoris capiti, recipit, oblectat hospicio, ut pacem terris, caeli gloriam, salutem perditis, uitam mortuis, terrentis cum caelestibus parentelam, ipsius Dei cum carne commercium, pro ipsa domus exigat pensione ero ipse uterq; mercede conquirat & impleat illud propheticum, Ecce haereditas Domini filii merces fructus uentris. idem Chrysologus serm. 146. Et ut semper, inquit, MARIA humana praevia sit salutis populum, quem unda generatrix misit in lucem, ipsa iure praecessit in Cantico Mariae, inquit, soror Aaron, sumens tympanum in manu sua dixit: Cantemus Domino gloriose enim honorificatus est.

Exod. 15.

est gratia, qua dedit caelis gloriam, terris Deum, fidem gentibus, finem uicij, uita ordinem, moribus disciplinam, Hanc gratiam detulit Angelus, accepit Virgo, salutem seculis redditura. idem serm. 146. Vna, inquit, puella sic Deum in sui pettoris capiti, recipit, oblectat hospicio, ut pacem terris, caeli gloriam, salutem perditis, uitam mortuis, terrentis cum caelestibus parentelam, ipsius Dei cum carne commercium, pro ipsa domus exigat pensione ero ipse uterq; mercede conquirat & impleat illud propheticum, Ecce haereditas Domini filii merces fructus uentris. idem Chrysologus serm. 146. Et ut semper, inquit, MARIA humana praevia sit salutis populum, quem unda generatrix misit in lucem, ipsa iure praecessit in Cantico Mariae, inquit, soror Aaron, sumens tympanum in manu sua dixit: Cantemus Domino gloriose enim honorificatus est.

Pet. Dam.

Petrus Damianus serm. de Assumpt. Considera, inquit, & qua in caelis, & qua in terris in Virgine refabricata, Deum qui caelum palmo metitur, uirgines uentris breuitate conclusum, Redemptionem hominum, Angelorum restaurationem denique quicquid est, fuit, & erit per Virginis uterum renouatum. ita Damianus.

Bonauentura in speculo B. Virg. cap. 7. O Bonauentura, inquit, plena, & superplena gratia, de cuius plenitudine exundantia resperisa reuulsit omnis creatura.

Georgius Nicom. orat. de oblat. Deiparae ad eam sermonem dirigens: Per te, inquit, para dissum purè sumis consecuti: per te generis colonia ad propriam redijt mansionem: per te recessit rhomphaa uersatilis: per te quae erant clausa deliciarum portae fuerunt aperta: per te Spes Prophetarum ad effectum sunt ueducta: in te finem acciperunt, quae ab eis dicta sunt: per te nostra re, uerret: omnia certa signa tenemus: per te nos Regnum caelorum speramus associutores: Te nostra salutis habemus adiutorem. haec ille.

S. Bruno serm. de Natiuit. Virg. illud Iob 40. S. Bruno de Leuirhan: Nunquid illudes es, aut ligabis cum ancillis tuis, dicit Virginem esse, qua Dominus ligauit Leuirhan.

B. Laurentius Iustinianus serm. de Natiuit. Virg. eam seculi reparatricem, & in cap. 9. lib. de Connubio uerbi, & animae, Virgine peccati interemptricem appellat. Quare merito omnes Deiparae sanctissima dicere possumus, quod Iudith fortissima, & Ioemina, quam Deiparam adumbrabat post interfectum Holofernem, ab vniuersis dictum legimus c. 13. Benedixit te Dominus in uirtute tua, quia per te ad nihilum redegit inimicos nostros.

11. Quod autè id, quod per Christum effectum est, Virgini rectè tribuatur, confirmatur exemplo Iacob Patriarchae Gen. 48. qui loquens cum Ioseph filio de praedio suo in Nichimis, id quod filij quamuis (ipso inscio fecerant) sibi tribuere non dubitat: De, inquit, tibi partem unam exira fratres tuos, qua tulit de manu Amorrhath in gladio, & in arcu meo, cum tamen non suo, sed Simeon, & Levi gladio tulisset, ut patet Gen. 34. Nam, ut Vlysses (liceat quoque nobis ratiocinationis noctrae efficacitatem ex profanis Auctoribus confirmare) quod Achilli alieno habitu delitescenti arte sua deprehenso, arma tantum sumere, & ad bellum Trojanum proficisci persuaserit, ejusdem egregia apud Trojam facinora, & ipsam Hectoris caedem sibi ascribere non veretur: sic enim contra Ajacem in illo Graeciae dudum confesso, cum Achillis arma sibi depofceret, de Achille loquentem inducit Poeta.

Inieciq; manum, fortemq; ad fortia misi: Ergo opera illius mea sunt, Ego Telephon habui.

Enghar.

Pugnantem domui; victum, orantemq; refeci.
Quod Theba cecidere, meum est. An me credite
Lesbon,
Me Tension, Chrysenq; & Cillan Apollinis vr-
bis,

Et Syron cepisse, mea concussa putate
Procubuisse solo Lyrnesia moenia dextra:
Viq; al os raeam, qui satum perdere possit
Hectora, nempe dedi, per me sacot inclitus Ho-
ctor.

Ex quibus satis colligitur quantum eius-
 modi adiumenta ad negotium conficiendum
 afficienti tribuere omnes soleant, quanto magis
 Deipare in victoria de Satana à Christo
 reportata tribuendum est, quæ non solo con-
 silio, sed ipsa etiam opera Christum nobis ge-
 nunt e que carnem tribuendo, arma ad dæ-
 monem expugnandum iubeminstravit. Quare

S. Thom.

Irenæus
 Anselmus
 Rupertus
 S. Bernardus

S. Thom.
 Suarez

Quomodo
 Christus
 per huma-
 nitatem
 egisse
 de Virgine
 acceptam

S. Thomas 3. part. quest. 27. art. 5. ad 2. Virgo,
 inquit, tantam optinuit gratia plenitudinem, ut
 esset auditori gratia propinquissima, ita quod eum,
 qui est plenus omni gratia, in se reciperet, & eum
 pariter quodammodo gratiam ad omnes dertua-
 ret. ita S. Thomas Et hæc pauca de ratione,
 qua in incarnatione Virgo sanctissima coope-
 rata est ad nostram salutem, vt omittam plu-
 rimos Patres præter eos, quos cap. 17. citavi,
 qui per eam reparata omnia dicunt: ita enim
 docet Irenæus libro 5. cap. 19. Anselmus de
 excoll. Virg. cap. 11. Rupertus lib. 13. in Ioan. S.
 Bernardus Senensis tom. 3. serm. 6. art. 2. c. 2.
 quorum verba afferam cap. 27. vbi agam de
 Virgine cur mater sit iustorum: vt omittam
 etiam alias rationes, quibus Virgo ad idem
 cooperata est, precibus scilicet efficacissimis
 impetrando, merendo etiam multa de con-
 gruo, & alijs modis: quæ omnia fufius tradunt
 Theologi in 3. sent. & in 3. part. S. Thom. de
 quibus eruditè noster Franciscus Suarez tom.
 2. in 3. part. disput. 23. sect. 1. vbi agit quo mo-
 do Virgo fuerit nostræ salutis causa: & disput.
 18. lect. 4. in fine multos Patres ad huius veri-
 tatis confirmationem affert, & disp. 10. lect. 6.
 vbi disserit quomodo Virginis consensus An-
 gelo nunciante factum sit medium ad Incar-
 nationis executionem.

Vidimus in communi Christum Dominum
 humanitate sua, de Virgine accepta contra
 dæmonem dimicasse, de eo que triumphum
 egisse; nunc tractandum remanet qua ratio-
 ne Christus per humanitatem ex Virgine de-
 sumptam, hoc executioni mandarit, quod in

sacris literis varijs metaphoris inuenitur de
 scriptum, quæ si enucleentur, varia quoque
 diuinæ bonitatis, & sapientiæ mysteria emi-
 cabunt, liceat enim nobis de his metaphoris
 multiplicibus idem dicere, quod Augustinus
 lib. 10. de Ciuit. cap. 6. loquens de Christi sacri-
 ficio multipliciter significato: *Hoc vnum, in-*
quit, per multa figuratur, tanquam verbis multis
res vna dicatur, vt sine fastidio multum com-
mendetur. ita Augustinus. Nos autem quam-
 plurimis omisissis, quinquetarum metapho-
 ras, vel figuras ad Christi, eiusque genitricis
 gloriam pro modulo nostro inuestigare cona-
 bimur.

CHRISTI DE DÆMONE VICTO-

ria sub typo gladij Domini Isai. 27. Vistabit
Dominus in gladio suo, & c. su-
per Leuiathan.

ET prima quidem habetur Isai. 27. In die Isai. 27.
 illa, inquit, *vistabit Dominus in gladio* Prima me
 suo duro, & grandi, & forti super Leuiathan taphora
 vestem, & super Leuiathan serpentem toruosum, *vistabit*
 & occidet eum, qui in mari est; vel, vt ha-
 bent Septuaginta: *Inducet Dominus gladium sub typo*
sanctum, magnum, & fortem super draconem gladij Le-
colubrum fugientem, &c. Quibus verbis ex In-
 terpretum sententia, Christi de Satana trium-
 phum describitur; ideo inuestigandum nobis percussit
 est quis, qualisue sit gladius hic Domini: quis Septua-
 ginta, qualisque sit Leuiathan serpens iste, &
 quomodo visitatorum, & simul perditorum se
 illum prædicat Dominus.

Gladius igitur Domini, & si multa signifi-
 cet, & præsertim Verbum Domini ex Origene
 libr. secund. Patriarch. cap. 2. & alijs, quorum
 Hieronymus in hunc locum meminisse, He-
 b. 4. *Piuus est sermo Dei, & efficax, & penetra-*
bilior omni gladio ancipiti; tamen in hoc loco
 Christi Domini humanitatem ex plurimorum
 Patrum sententia significari existimo. Ter-
 tullianus enim libro quarto contra Marcio-
 nem: *illa, inquit, die superduces Dominus macha-*
ram magnam, sanctam, & fortem, Christum sci-
licet suum intell. gti. Nazianzenus, *Machara Nazian-*
Christus dicitur, quod refecit malum, & putridū
à meliori. Basilius in Psalm. 44. *Machara, in-*
quit, dicitur Christus, quod refecit & mortificet
prauas animi cupiditates, & motus. Augustinus
 in Psalm. 7. in illa verba: *Nisi conuersi fueritis*
gladium suum vibrabit. Gladium dicit esse huma-
 nitatem.